

usuzovati, že mohlo se i později žádati, když jest zjištěno, že žalobce potřeboval zboží, aby mohl vyhověti objednavce ze Slovenska. Naopak nutno míti za to, že byla jasně dána na jevo vůle i úmysl stran, že po shora určených lhůtách nemá se požadovati dodání, ani plnění, nýbrž že nastupuje ihned umluvené odškodné. Tomu nevadí, že žalobce hned po uplynutí jednotlivých lhůt svých práv neuplatnil, a žalovaného jen upomínal, neboť tím se ani nevzdal práv ze zmíněné smlouvy, ani jich nepozbyl. A d 2. Jest správné, že dle čl. 284 obch. zák. ujednaná pokuta co do výše nepodléhá omezení, ano může převyšovati i dvojnásobné interese; avšak jest také správné, že § 1336 odstavec druhý obč. zák. ustanovuje, že ve všech případech má soudce ujednanou pokutu zmírniti, prokáže-li dlužník, že jest přílišná. Nemůže býti pochybnosti, že čl. 284 obch. zák. nebylo nikterak dotčeno ustanovení § 1336 obč. zák. a že jest na soudci, by se podle tohoto ustanovení zachoval, jsou-li tu předpoklady zákona. Vždyť obchodní zákon sám nemá ustanovení, zda v obchodních věcech přísluší soudci právo zmírniti ujednanou pokutu čili nie, a musí tedy tu vstoupiti v platnost čl. 1 obch. zák., dle něhož v případech, kde obchodní zákon nemá žádného ustanovení a není obchodního zvyku, nutno použiti občanského zákona. Žalovaný v té příčině v první stolici namítl toliko z opatrnosti přemrštěnost ujednané pokuty, aniž však věcný podklad pro tuto námitku přednesl a důkazy nabídl. Nebylo proto příčiny, zabývati se touto námitkou v její všeobecnosti, to tím méně, když žalovaný sám přiznal, že bagančata, zhotovená pro žalobce, prodal M-ovi po 120 až 125 Kč. Naopak bylo umluvenou pokutu považovati za úplně přiměřenou a posoudil i tu odvolací soud věc po stránce právní správně.

Čís. 1976.

Dědic, jemuž byla pozůstalost odevzdána, jest pasivně oprávněn ku sporu o žalobě, týkající se pozůstalostního jmění, jež vyskytlo se po odevzdání pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1922, Rv I 582/22.)

Pozůstalost po Alžbětě S-ové byla odevzdána její dceři, nezletilé Emilii S-ové. Po odevzdání pozůstalosti domáhali se žalobci na Emilii S-ové, by byla vymazána knihovní pohledávka zůstavitelky, vtělená na jejich domě, a nepojatá do projednání pozůstalosti. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce pasivní oprávněnosti ku sporu

v d ů v o d e c h :

Po odevzdání pozůstalosti dědici a vydání odevzdací listiny jest dědic oprávněn ku všem žalobám ohledně všech věcí i práv, do pozůstalosti patřících, byť i nebyly pojaty v inventář, a to bez ohledu na řízení dle § 179 nesp. říz., týkající se jmění pozůstalostního, nově objeveného. Byla-li tedy pozůstalost Alžběty S-ové odevzdací listinou ze dne 28. června 1919 odevzdána na základě zákona pozůstalé dceři zůstavitelky nezl. Emilii S-ové, jest odevzdání to účinným i ohledně nově se vyskytnuv-

šího jmění pozůstalostního, zejména i ohledně hypotekární pohledávky, vtčlené na nemovitostech žalobců, a může dědička Emilie S-ová platně býti žalována o vydání výmazné kvitance na pohledávku tu, byť i řízení pozůstalostní dle § 179 nesp. říz. ohledně této pohledávky dosud skončeno nebylo. Nebylo by ani správným, aby ohledně nově vyskytnuvšího se jmění byla žalována pozůstalost Alžběty S-ové, neboť pozůstalost lze žalovati jen po tu dobu, dokud není odevzdána (§§ 550, 812 a 821 obč. zák. a judikát čís. 84). Jest tedy Emilie S-ová k této žalobě pasivně legitimována, to tím spíše, když se její otec Jan S. práva dědického vzdal a to nejen při původním projednání pozůstalosti, nýbrž i poznovu při projednávání ohledně nově objeveného jmění pozůstalostního (§ 538 obč. zák.). Pozdější jeho dědická přihláška nemůže již zmařiti účinek platného vzdání se dědického práva.

Čís. 1977.

Za trvání nájemního poměru nemůže pronajímatel nastupovati žalobou o vyklizení přímo proti podnájemníku.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1922. Rv I 1276/22.)

Žaloba, již domáhala se pronajímatelka za trvání nájemního poměru na podnájemníku vyklizení místností, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c e, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není odůvodněno. Ze spisů jest zřejmo, že žalobkyně před podáním žaloby, o niž jde, podala 3. března 1922 žalobu na svého nájemníka, by vyklidil sporné místnosti a je odevzdal žalobkyni. Rozsudkem okresního soudu ve V. ze dne 25. dubna 1922, byla tato žaloba zamítnuta, načež žalobkyně po vydání zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. o ochraně nájemníků podala žádost o povolení k výpovědi proto, že nájemník bez jejího svolení dal část sporných místností do podnájmu nynějším žalovanému. Žádostí této vyhověla prvá stolice 20. července a druhá stolice 5. srpna 1922, při čemž bylo vysloveno, že nájem se skončí dne 11. listopadu 1922. Žalobkyně tedy ani v době podání žaloby, o niž jde, t. j. 13. března 1922, ani v době vydání rozsudku první stolice t. j. 27. června 1922 nebyla oprávněna, nakládati se spornými místnostmi, ani požadovati od nájemníka, by jí je odevzdal, tím méně má žalobní nárok vůči žalovanému, s kterým není v žádném právním poměru. Teprve po ukončení nájemní smlouvy bude žalobkyně oprávněna, podati žádost o povolení exekuce nejen proti nájemníku, nýbrž podle § 568 c. ř. s. i proti podnájemníku. Před uplynutím výpovědní lhůty jest k vládě nad místnostmi dle §§ 1096 a 1098 obč. zák. výlučně oprávněn dosavadní nájemník a nikoli žalobkyně, která přehlíží, že okolnost, že její nájemník dal bez jejího svolení část sporných místností do podnájmu žalovanému, není sama o sobě zrušovacím důvodem ve smyslu § 1118 obč. zák. a § 3 zákona o ochraně nájemníků. Žalobkyně ani netvrdila okolností, v těchto paragrafech uvedených. Přes to,